

KANCELARIA SENATU

BIURO KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

BKS/DPK/134/32182/16 WW

Warszawa, dnia 8 kwietnia 2016 r.

Pg - 12/16

Nr: 32182	Data wpływu 29 stycznia 2016 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 7 kwietnia 2016 r.

**NAUCZYCIELSKIE
ŚWIADCZENIA KOMPENSACYJNE**

TEMAT

**OBJĘCIE PRAWEM DO ŚWIADCZENIA
NAUCZYCIELI PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja zbiorowa

Rada Pedagogiczna Centrum Kształcenia Praktycznego w Warszawie, reprezentowana przez Marka Milewskiego.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą w celu włączenia do kręgu uprawnionych do otrzymywania świadczenia kompensacyjnego z ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych nauczycieli praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w Centrach Kształcenia Praktycznego.

UZASADNIENIE WNOSZĄCYCH PETYCJE:

Autorzy petycji wnoszą o zapewnienie równego traktowania nauczycieli zatrudnionych w różnych jednostkach oświatowych, znajdujących się w analogicznej sytuacji prawnej, zgodnie z konstytucyjną zasadą demokratycznego państwa prawnego i równości wobec prawa.

W ustawie z 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych proponują zmianę art. 2 pkt 1 lit.c w brzmieniu: „publicznych i niepublicznych placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 5 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm.)”.

Postulowana zmiana dotyczy włączenia do kręgu uprawnionych do świadczenia kompensacyjnego nauczycieli praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w placówkach kształcenia praktycznego.

Zdaniem autorów petycji przy formułowaniu legalnej definicji pojęcia „nauczyciel”, doszło do naruszenia konstytucyjnej zasady państwa prawnego i zasady równości, poprzez pominięcie w katalogu podmiotów uprawnionych do świadczeń kompensacyjnych nauczycieli zatrudnionych w Centrach Kształcenia Praktycznego (CKP).

W opinii autorów petycji nauczyciele zatrudnieni w CKP w sposób arbitralny i przypadkowy zostali pozbawieni świadczeń kompensacyjnych przysługujących nauczycielom zatrudnionym w innych placówkach oświatowych. Istotnym jest też fakt, że nauczyciele ci objęci są Kartą Nauczyciela, dotyczą ich te same zasady zdobywania awansu zawodowego i pracy oraz podlegają nadzorowi kuratorium oświaty.

Autorzy petycji podają, że „dotychczas nie było żadnych różnic w sytuacji prawnej nauczycieli CKP i pozostałych placówek oświatowych, a w szczególności nie sposób wyjaśnić, czym miałyby się różnić nauczyciel CKP od nauczyciela zatrudnionego w centrum kształcenia ustawicznego”. Podnoszą, że zajęcia praktyczne, realizowane przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu w CKP dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych i techników są zajęciami

dydaktycznymi identycznymi z zajęciami praktycznymi prowadzonymi przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkolnych należących do szkół ponadgimnazjalnych, prowadzących kształcenia zawodowe w zasadniczych szkołach zawodowych i technikach. Tożsamość zajęć polega na wykorzystaniu tych samych podstaw programowych i programów nauczania. Ponadto identycznie prowadzone są również zajęcia laboratoryjne realizowane przez obydwie jednostki.

Autorzy petycji wskazują też przepis art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty, w którym placówki kształcenia praktycznego wymienione są razem z placówkami kształcenia ustawicznego, a których nauczyciele zostali objęci nową regulacją. Przywołują również projekt ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, który nawet nie wspominał o nauczycielach CKP, co - w opinii wnoszących petycję - dowodzi nierównego traktowania tej samej grupy zawodowej. Nauczyciele zatrudnieni w CKP do 31 grudnia 2008 r. posiadali prawo do wcześniejszej emerytury oraz wszystkie uprawnienia wynikające z Karty Nauczyciela. Z tych też powodów niezrozumiałym dla nich jest fakt „odebrania w sposób arbitralny i irracjonalny nauczycielom CKP praw do otrzymywanego dotychczas świadczenia”.

Jak podkreślają autorzy petycji, nauczyciele praktycznej nauki zawodu zatrudnieni w warsztatach szkolnych publicznych szkół uzyskali prawo do świadczenia kompensacyjnego, co tym bardziej obrazuje stopień pokrzywdzenia części nauczycieli.

Wnoszący petycję czują się rozgoryczeni, w ich odczuciu obowiązująca „wadliwa regulacja krzywdzi znaczną grupę doświadczonych i sprawdzonych nauczycieli CKP”, dlatego wnoszą o poszerzenie zakresu podmiotowego ustawy.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.) w art. 1 określa zakres podmiotowy ustawy, dotyczący nauczycieli zatrudnionych, czyli pozostających w stosunku pracy. Na mocy art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawie tej podlegają pracownicy zatrudnieni u pracodawców niewymienionych w ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1-3, którzy pełnią funkcję instruktorów i kierowników praktycznej nauki zawodu, posiadają kwalifikacje określone dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz wykonują pracę dydaktyczną i wychowawczą w wymiarze przewidzianym dla tych nauczycieli.

Nauczycielom przysługuje prawo do emerytury na ogólnych zasadach określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwzględnieniem jej postanowień, z tym że nauczyciel zaliczany jest do pracowników wykonujących pracę w szczególnym charakterze (art. 86).

Karta Nauczyciela umożliwiła nauczycielom uzyskanie prawa do emerytury bez

względu na wiek, pod warunkiem spełnienia przesłanek stażu określonych w art. 88. Nauczyciele z 30-letnim stażem zatrudnienia, w tym 20 lat pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych i poprawczych, schronisk dla nieletnich z 25-letnim stażem, w tym 20 lat pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą po rozwiązaniu stosunku pracy na swój wniosek przejść na emeryturę. Nauczyciele spełniający powyższe warunki mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy z powodu likwidacji szkoły lub wygaśnięcia stosunku pracy.

Nauczyciele urodzeni po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

- spełnili warunki do uzyskania emerytury w ciągu 10 lat od wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz
- nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego (OFE) albo złożyli wniosek o przekazanie środków z OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 965 ze zm.) w art. 1 określa m.in. warunki nabywania i utraty prawa do emerytur i rekompensat przez niektórych pracowników wykonujących pracę o szczególnym charakterze, rodzaje prac, których wykonywanie uprawnia do tej emerytury oraz zasady postępowania w sprawach emerytur pomostowych. Wyplata tych emerytur gwarantowana jest przez państwo.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej określa art. 4. Prawo to przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- urodził się po 31 grudnia 1948 r. i przepracował co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,
- osiągnął wiek co najmniej 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn i posiada okresy składkowe i nieskładkowe wynoszące co najmniej 20 lat kobiet i 25 lat mężczyzn,
- przed 1 stycznia 1999 r. i po i po 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz rozwiązano z nim stosunek pracy.

Prawo do emerytury pomostowej w wieku niższym, (od 50 lat dla kobiet i 55 lat dla mężczyzn) przysługuje ubezpieczonym na zasadach określonych w art. 5-12 ustawy.

Wykaz prac w szczególnych warunkach zawarty jest w załączniku nr 1 do ustawy, wykaz prac o szczególnym charakterze w załączniku nr 2.

Do prac o szczególnym charakterze z grupy nauczycieli, zaliczono tylko nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i socjoterapii, ośrodkach szkolno-wychowawczych, schroniskach

dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Dla osób, które nie uzyskają prawa do emerytury pomostowej, ustawa przewiduje rekompensaty. Jest to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury z ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 21).

Ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. Nr 97, poz. 800 ze zm.) określa warunki nabywania i utraty prawa do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, zasady postępowania o ich przyznanie, a także zasady ustalania wysokości i wypłaty świadczeń oraz ich finansowania.

Świadczenie kompensacyjne mogą uzyskać nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w publicznych i niepublicznych przedszkolach, szkołach i placówkach kształcenia ustawicznego i placówkach wymienionych w art. 2 pkt 5 i 7 **ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty** do których należą:

- młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki dla dzieci i młodzieży wymagających specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, ośrodki umożliwiające dzieciom i młodzieży z głębokim upośledzeniem umysłowym udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku: rocznego przygotowania przedszkolnego (w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego), obowiązku szkolnego i obowiązku nauki,
- placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

Świadczenie kompensacyjne przysługuje nauczycielom, którzy spełnili łączne warunki: osiągnęli wymagany wiek, mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 30 lat, w tym 20 lat pracy w charakterze nauczyciela, wychowawcy, pracownika pedagogicznego w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć oraz rozwiązali stosunek pracy.

Wymagany wiek w latach 2009–2014 r. był jednakowy dla kobiet i mężczyzn i wynosił 55 lat, w latach 2015–2016 wynosi 55 lat dla kobiet i 56 lat dla mężczyzn. W latach 2017–2032 będzie wydłużany, aby w 2032 r. wynosił 59 lat dla kobiet i 64 lata dla mężczyzn.

Świadczenie kompensacyjne stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury ustalonej zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach

z FUS (art. 25) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat ustalone według obowiązujących w dniu zgłoszenia wniosku o świadczenie tablic średniego trwania życia, sporządzonych przez GUS. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, po waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata świadczenia, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego (art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej). Kwota świadczenia nie może być niższa niż najniższa emerytura z FUS (obecnie 882,56 zł) i jest corocznie waloryzowana. Prawo do świadczenia ustaje z nabyciem emerytury na mocy decyzji organu rentowego lub z dniem poprzedzającym osiągnięcie wieku emerytalnego, jeżeli uprawniony nie ma ustalonego prawa do emerytury. Świadczenia finansuje budżet państwa.

Od 1 stycznia 2013 r. weszły w życie przepisy **ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. z 2012 r. poz. 637). Wprowadzone zmiany polegają m.in. na stopniowym podwyższaniu wieku emerytalnego dla kobiet i mężczyzn do osiągnięcia jednakowego wieku 67 lat. Wydłużenie lat pracy spowodowało zmiany w zasadach wypłacania emerytur pomostowych i świadczeń kompensacyjnych. Zmiany te gwarantują, że ustalone prawo do tych świadczeń ustaje w dniu poprzedzającym dzień osiągnięcia wieku emerytalnego, ustalonego dla osoby według jej daty urodzenia. Dotyczy to kobiet urodzonych po 31 grudnia 1952 r. i mężczyzn urodzonych po 31 grudnia 1947 r.

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty w art. 1 stanowi, że system oświaty zapewnia m.in. realizację prawa każdego obywatela RP do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju, możliwość uzupełniania przez dorosłych wykształcenia ogólnego, zdobywania lub zmiany kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych.

Zgodnie z art. 62a ustawy organ prowadzący szkoły dla dorosłych, szkoły prowadzące kształcenie zawodowe lub placówki kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych, może połączyć w zespół, zwany „centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego”. W skład wskazanych centrum powinna wchodzić minimum jedna szkoła, która prowadzi kształcenie zawodowe. Centra organizują kwalifikacyjne kursy zawodowe, podejmują działania w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, współpracują z pracodawcami i organizacjami pracodawców.

Na mocy art. 68a ust. 1–3 kształcenie ustawiczne organizują i prowadzą publiczne i niepubliczne szkoły dla dorosłych, publiczne i niepubliczne placówki kształcenia

ustawicznego, praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, z wyjątkiem kwalifikacyjnych kursów zawodowych prowadzonych przez inne placówki. Kształcenie ustawiczne może być prowadzone jako stacjonarne lub zaoczne, a także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość .

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 622) określa m.in.: warunki, organizację i tryb prowadzenia kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, rodzaje tych form, warunki organizowania i prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz rodzaje publicznych placówek, ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego.

Na mocy art. 70 ust. 1-3 praktyczna nauka zawodu odbywa się w placówkach kształcenia ustawicznego, praktycznego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, u pracodawców, a także w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Praktyczna nauka zawodu odbywa się na podstawie umowy zawartej pomiędzy szkołą a podmiotem wskazanym wyżej. Umowa określa w szczególności sposób ponoszenia kosztów realizowania praktycznej nauki zawodu. Umowy nie zawiera się do praktycznej nauki zawodu organizowanej przez szkołę w jej warsztatach oraz pracowniach szkolnych dla uczniów tej szkoły.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. Nr 244, poz. 1626 ze zm.) określa warunki i tryb organizowania praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, u pracodawców i w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz kwalifikacje wymagane od osób prowadzących praktyczną naukę zawodu i przysługujące im uprawnienia.

(Treści przywołanych rozporządzeń w materiałach do petycji).

PRACE LEGISLACYJNE:

W VIII kadencji Senatu Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji rozpatrzyła petycję (**P8-17/13**) w tej sprawie, wniesioną przez tego samego autora. Marszałek Senatu 23 listopada 2013 r. skierował petycję do rozpatrzenia przez komisję. Senatorowie 3 grudnia 2013 r. rozpatrzyli petycję, zaś 21 stycznia 2014 r. zapoznali się ze stanowiskiem Ministra Edukacji Narodowej i przeprowadzili dyskusję z udziałem: Podsekretarza Stanu w MEN, przedstawiciela Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, autora petycji i dwóch członków Rady Pedagogicznej przy CKP. Komisja 25 lutego 2014 r. przyjęła przedstawiony przez Biuro Legislacyjne Kancelarii Senatu projekt ustawy realizujący postulat petycji.

W trybie art. 90d ust. 1 pkt 1 Regulaminu Senatu komisja złożyła do Marszałka Senatu

wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy o zmianie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (druk senacki nr 578). Do reprezentowania komisji w pracach nad projektem upoważniono senatora Roberta Mamołowa.

Marszałek Senatu 27 lutego 2014 r. skierował projekt ustawy do Komisji: Ustawodawczej, Rodziny i Polityki Społecznej oraz Nauki, Edukacji i Sportu w celu rozpatrzenia go w pierwszym czytaniu. Komisje na wspólnych posiedzeniach 23 kwietnia, 2 i 3 lipca 2014 r. rozpatrzyły projekt ustawy i wnosiły o jego odrzucenie (druk senacki nr 578 S).

Senat na 60. posiedzeniu 7 sierpnia 2014 r. odrzucił projekt ustawy i tym samym zakończył postępowanie w sprawie.

W Sejmie obecnej kadencji trwają prace nad **prezydenckim projektem ustawy** o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 62).

Pierwsze czytanie projektu odbyło się na 4. posiedzeniu Sejmu 9 grudnia 2015 r. Projekt skierowano do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, która 15 grudnia 2015 r. podjęła uchwałę o zorganizowaniu wysłuchania publicznego, które przeprowadzono 12 stycznia 2016 r. Dnia 10 marca 2016 r. projekt skierowano do podkomisji nadzwyczajnej.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Trybunał Konstytucyjny rozpatrywał sprawy dotyczące zasad nabycia prawa do emerytury pomostowej oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych:

- Trybunał po rozpoznaniu wniosku Prezydium Forum Związków Zawodowych w sprawie prawa do emerytury pomostowej wydał 3 marca 2011 r. wyrok (sygn. akt **K 23/09**). Trybunał orzekł, że art. 3 ust. 1-3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz załączniki nr 1 i 2 do ustawy w zakresie, w jakim pomijają, jako przesłankę uzyskania emerytury pomostowej m.in. prace nauczycieli i wychowawców bezpośrednio związanych z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, prace nauczycieli i wychowawców szkolnictwa specjalnego, są zgodne z art. 2 Konstytucji RP.

- Trybunał rozpatrując skargę konstytucyjną dotyczącą nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych wydał 4 czerwca 2013 r. wyrok (sygn. akt **SK 49/12**). Trybunał orzekł, że art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych w zakresie, w jakim nie uwzględnia wśród uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego instruktorów praktycznej nauki zawodu, zatrudnionych w innych jednostkach niż wskazane w przepisie, jest zgodny z art. 67 ust. 1, w związku z art. 32 ust. 1 oraz z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

Uzasadniając wyrok Trybunał stwierdził m.in., że zaznaczyć należy, że nauczycielskie świadczenia kompensacyjne, finansowane są z budżetu państwa, a sama ustawa ma charakter wyjątkowy z punktu widzenia założeń reformy emerytalnej i ustawy pomostowej. W świetle ustawy o emeryturach pomostowych, której celem była m.in. stopniowa likwidacja możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę różnych grup zawodowych oraz ujednoczenie wieku emerytalnego wszystkich ubezpieczonych, z uprawnień do przejścia na wcześniejszą emeryturę miały korzystać tylko osoby, które wykonują pracę o szczególnym charakterze, a kryteriami decydującymi miały być jedynie względy medyczne i kwestie budżetowe. Tymczasem ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych jest przełamaniem założeń, na których oparta była reforma systemu emerytalnego. Wprowadziła dodatkową grupę osób uprzywilejowanych, wyposażając ją w świadczenia, które nie są objęte powszechnym systemem ubezpieczenia społecznego (nie są świadczeniem w związku z opłacaną składką), lecz są finansowane z budżetu państwa. Wiąże się to z poważnymi konsekwencjami finansowymi, które powodują znaczny wzrost wydatków publicznych. Ustawodawca, wskazując zakres podmiotowy ustawy kompensacyjnej, mógł kierować się względami budżetowymi i dać pierwszeństwo zasadzie ochrony równowagi finansowej państwa. Celowość i trafność decyzji ustawodawcy w tym zakresie nie podlega kontroli Trybunału.

Interpelacja poselska nr 9937 z 1 października 2012 r. (VII kadencja) do ministra edukacji narodowej w sprawie nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych dla nauczycieli centrów kształcenia praktycznego. W odpowiedzi na interpelację resort przywołał stanowisko Rady Ministrów do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (druk sejmowy 138 z 1 grudnia 2011 r.). W stanowisku rząd podniósł, że intencją projektu ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych nie było objęcie zakresem podmiotowym nauczycieli zatrudnionych we wszystkich placówkach systemu oświaty. (*Kopia odpowiedzi w materiałach do petycji*).

INFORMACJE DODATKOWE:

Nauczyciele posiadający 30-letni staż pracy, w tym 20 lat pracy nauczycielskiej do 31 grudnia 2008 r. bez względu na wiek mogli korzystać z prawa do wcześniejszej emerytury z art. 88 Karty Nauczyciela (przepis wygasł 1 stycznia 2009 r.). Skorzystać z tego prawa na starych zasadach po 1 stycznia 2009 r. mogą nauczyciele, którzy posiadali wymagany staż do 31 grudnia 2008 r.

Obecnie osoby zatrudnione w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (zamiast wcześniejszych emerytur) są uprawnione do emerytur pomostowych. Jednak nie wszystkie osoby, które skorzystały z tych uprawnień w starym systemie emerytalnym mogą

z nich skorzystać na nowych zasadach. Wykaz prac w szczególnych warunkach oraz o szczególnym charakterze opracowano na podstawie ustaleń ekspertów medycyny pracy, był on konsultowany z pracownikami i pracodawcami. Krąg podmiotowy ustawy ograniczono jedynie do nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w wybranych placówkach wychowawczych. Centralny Instytut Ochrony Pracy przeprowadził badania dotyczące wsparcia dla pracowników dotkniętych negatywnymi skutkami stresu w pracy, w ramach tych badań objęto grupę nauczycieli. Z badań Instytutu wynika, że obciążenie psychofizyczne w zawodzie nauczyciela jest bardzo wysokie. Skutkiem znacznego obciążenia psychofizycznego jest m.in. zjawisko wypalenia wśród nauczycieli, wyczerpania emocjonalnego, poczucia braku lub obniżonej skuteczności zawodowej oraz depersonalizacji (przedmiotowy stosunek do uczniów). Z badań wynika, że brak jest merytorycznych podstaw do generalnego kwalifikowania zawodu nauczyciela do emerytur pomostowych.

Ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych wprowadziła rozwiązania przejściowe dla nauczycieli z długim stażem (30 lat pracy w tym 20 lat jako nauczyciel) nabywających świadczenia w kolejnych latach do osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Projekt ustawy był poselską inicjatywą, która została poparta przez Radę Ministrów. W wersji pierwotnej nie obejmował on nauczycieli, wychowawców i innych pedagogów zatrudnionych w jakichkolwiek placówkach. W toku prac parlamentarnych jego zakres podmiotowy został rozszerzony o nauczycieli placówek, o których mowa w art. 2 pkt 5 i 7 ustawy o systemie oświaty. Ustawodawca nie dostrzegł jednak potrzeby włączenia nauczycieli placówek kształcenia praktycznego do podmiotów uprawnionych do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

OPRACOWAŁA

Wanda Wójtowicz

DYREKTOR

Anna Pomianowska - Bąk